

Новий проект «Читання»: початок роботи

У житті кожного школяра і його батьків обов'язково постає проблема розвивального дитячого читання. Значення читання для гармонійного формування особистості важко переоцінити — про це вже немало сказано великими людьми різних епох, а тому немає сенсу ще раз зауважувати перевірене життям багатьох поколінь.

Роль і місце батьків при вирішенні згаданої проблеми надзвичайно важливі, особливо на початках освітнього процесу. У сім'ях по-різному привчають дитину до книги. В одних вона стає бажаним і необхідним атрибутом малюка ще з ранніх дошкільних років. Інші батьки турбуються про дитячі читацькі інтереси з перших шкільних років. Але чимало дорослих не приділяють належної уваги розвитку читацького інтересу дитини. На жаль, і нинішня школа поступово втрачає педагогічний вплив та ініціативу в розвивальному процесі.

Зазначимо, що потяг до пізнання самої дитини невпинно змінюється. У цьому процесі книга, як джерело інформації, поступово втрачає першість незалежно від виду носія — паперового чи електронного. Не вдаючись до ґрунтовного аналізу причин зниження читацького інтересу, все ж потрібно констатувати життєву реальність — читання перестало бути сьогодні першою потребою, надійною основою освітнього, суспільного і життєвого зростання особистості. Але це зовсім не означає, що так буде і в майбутньому.

Повернення читацького інтересу в часі тісно пов'язане з суспільно-політичними процесами, що протікають у нашій країні. Побудова нової держави не може здійснюватися без об'єднуючої національної ідеї, яка має бути покладена в основу *державної ідеології*. Без цього «фундаменту» неможливо зводити будову виховних, розвивальних, просвітницьких починань у суспільному житті, зокрема і в галузі освіти. Нещодавній наказ МОН України від 16.06.2015 року № 641 « Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді ...» спрямований лише на часткове вирішення проблеми виховання (національно-патріотичної складової). Нам же конче потрібна концепція комплексного виховання дітей за всіма його складовими.

Тому і не дивує та обставина, що школа сьогодні знаходиться в «підвішеному становищі», вона втратила орієнтири у виховному та розвивальному процесах, все більше зосереджуючись лише на навчальному. Дитяче читання має стати невеличкою, але важливою частиною у відповідальній роботі з формування громадянина, патріота і висококваліфікованого фахівця. З огляду на вище зазначене, ми вирішили докласти свої зусилля до такої роботи, започаткувавши **новий проект «ЧИТАННЯ»**.

Метою проекту є підтримка та розвиток читацького інтересу школяра. Своє **головне завдання** ми вбачаємо в системному інформуванні читачів про українську і зарубіжну дитячу літературу, яка супроводжує інтелектуальне та творче зростання дитини, виконує освітню, виховну, розвивальну і просвітницьку функції.

Для його виконання важливо віднайти або створити адекватні нинішньому становищу ефективні інструменти інформаційної роботи в досягненні головної мети проекту. У їх оволодінні має бути врахована максимальна кількість різних факторів впливу, що визначають склад читацької проблеми.

Нам бачиться необхідність формування нових підходів до роботи з дітьми та їх батьками. Такі підходи базуються на сучасному розумінні самого змісту і потреби дитячого читання. Мовиться про перехід від моделі читання «**для душі**» до моделі «**інформативного**» читання. Про таку трансформацію дитячих інтересів пишуть фахівці книжкової справи, педагоги, батьки. Та й міжнародні освітні дослідження (PISA) проводяться саме з урахуванням нових чинників читацької діяльності. Цю

об'єктивну реальність нам слід прийняти серйозно і насамперед перебудувати своє власне уявлення про читацькі завдання. Нові цілі лише відображають інформаційний процес формування молодшої людини, стають необхідною основою для створення модернових допоміжних інструментів для виживання в сучасному суспільстві та в майбутньому.

Сказане вище, однак, не означає, що читання «для душі» залишиться поза нашою увагою. Така цільова установка теж буде реалізовуватися, хоча й у відокремленій формі в межах виховного процесу.

У проекті «Читання» головним отримувачем інформації буде безпосередньо сам читач — учень. Саме йому ми спрямовуватимемо більшу частину наших матеріалів. Будемо намагатися створити такі засоби, щоб читач самостійно міг отримувати упорядковані і достатні знання з усіх аспектів літературного творення, в тому числі сучасного. У матеріалах превалюватиме інформаційна, знаннева компонента. Стиль викладу вибраний коротким, конспективним, візуалізованим. Для батьків маленьких читачів (початкова школа) будуть створені спеціальні форми для інформування про книги, які рекомендуються малюкам до прочитання.

Після первинного ознайомлення з друкованим експозиційним комплектом «**Помічник читача**» школяр матиме можливість поглибленого опрацювання редакційного матеріалу на компакт-диску або в шкільній електронній бібліотеці «ШБІЦ-інфо». А вже на третьому етапі, виходячи з власної зацікавленості, він визнаватиме доцільність прочитання повного тексту твору.

Розробники проекту не мають наміру подавати тексти творів на електронному носії, хоча в окремих випадках таке розміщення може здійснюватися. Прийнято до уваги, що нині існує досить розвинута система бібліотечного обслуговування, наявні засоби інформування про можливості доступу до книг через Інтернет. Крім цього, до послуг читачів надаються електронні каталоги регіональних і центральних бібліотек, працюють книжкові інтернет-магазини тощо.

Проект базується на технологічних рішеннях, які максимально його спрощують, роблять доступним і зрозумілим. До складу проекту включено три розділи: «Книжкові новини», «Рекомендована дитяча література», «Книги-ювіляри та літературні діячі». Початковим редакційним матеріалом є щомісячний дайджест «**Дитяче читання: бачення і перспективи**», який вперше публікується вже в цьому номері видання. Перелічені вище розділи будуть формуватися і подаватися до друку в міру того, як будуть підготовлені матеріали. До роботи залучатимуться активні бібліотекарі, літературні та педагогічні експерти, знавці книжкової сфери. Значний обсяг матеріалів ми очікуємо від самих читачів, їх наставників і помічників.

Для успішного впровадження проекту в освітню практику, підключення до нього дітей, педагогів, батьків розробники особливу надію покладають на шкільних бібліотекарів. Відповідальними функціями для них стане інформування учнівського колективу про нові щомісячні випуски читацьких матеріалів, забезпечення роботи електронної бібліотеки «ШБІЦ-інфо» та бібліотечно-інформаційне обслуговування на її основі. Зі свого боку ми будемо намагатися зробити так, щоб ці функції стали для бібліотекарів не обтяжливими.

Сподіваємось, що новий проект допоможе повернути дітей і підлітків обличчям до книги — цього невичерпного джерела цікавого дозвілля і головного рушія гармонійного розвитку сучасної особистості.

Керівник проекту «Інформаційне забезпечення загальноосвітнього навчального закладу

Ю.М. Зразевський